

SCHOLIEREN LEREN OVER ERFGOED EN DUURZAAMHEID

Hans Hoes

Tijdens de Open Monumentendag vond de prijsuitreiking plaats aan het team met het beste verduurzamingsplan. Het vormde de afsluiting van het project 'Gooise Meren klaar voor de toekomst'. Dat was het thema van de activiteitenweek van de tweede klassen van het Willem de Zwijger College uit Bussum.

Verduurzamingsplannen voor het Filmhuis Bussum, gemeentehuis en de Wilhelminakerk waren door de jury genomineerd. Uiteindelijk won het plan voor de Wilhelminakerk. Deze groep had gekozen voor oplossingen buiten de kerk om energie, die nodig is in de kerk, op te wekken of te besparen. Zo werden waterdoorlatende tegels die ook zonne-energie opwekken voorgesteld, marktkramen met zonnepanelen en energieopwekkende folie op de glas-in-loodramen. Op die manier wordt het aanzicht van het monument niet aangetast. De meeste oplossingen van de 24 teams voor de zes locaties waren vooral zonnepanelen, energiefolie, vergroenen van daken of bestrating, afkoppelen van regenwater en hergebruik daarvan.

Themaweken

Vele middelbare scholen organiseren in april of mei themaweken. De hogere klassen gaan naar het buitenland, de andere klassen behandelen een thema in de buurt. Voor Kees Hasenaar, die de themawek voor de vier tweede klassen van het Willem de Zwijger College organiseerde, was de keuze niet moeilijk. 'Als Unescoschool heb ik een van de kernthema's gekozen: duurzaamheid. Aangezien dat ook een van de hoofdthema's van de Stichting Omgevingseducatie is, zocht ik contact met Maya Heinsbroek, die haar netwerk en de onderwijswerkgroep Samen Sneller Duurzaam Gooise Meren inzette. Dat leidde tot een boeiend, gevarieerd programma voor de leerlingen. De lokale Energiecoöperatie Wattnu deed mee, forteiland Pampus, historische Kring Bussum en de gemeente.'

Leerlingen doen veldwerk voor de Spiegelkerk in Bussum.

Gemeente klaar voor toekomst

Dat was het motto van de werkweek. Tijdens de kick-off gaf de wethouder duurzaamheid, Barbara Boudewijne, de aftrap. Leerlingen kregen van de gemeente en Wattnu de opdracht een zestal gemeentelijke monumenten klaar te maken voor de toekomst. Hoe is het mogelijk energie te besparen en toch rekening te houden met de bijzondere kenmerken en het unieke karakter van het gebouw? De klas werd in groepjes opgedeeld. Per groep werd een monument onderzocht. Via een gevarieerd programma werd gewerkt aan een verslag met aanbevelingen, vlogs, foto's en filmpjes, alsmede een creatieve maquette waarin de aanbevelingen zichtbaar zijn. De leerlingen kregen een werkboek met adviezen over monumenten, zelfstandig werken, informatie zoeken en het voorbereiden van de presentatie. Tijdens de laatste dag werden de resultaten aan een panel gepresenteerd. Dit panel bestond uit leden van de historische Kring Bussum en Wattnu. Enthousiast vertelden de leerlingen over de gevonden oplossingen. Het filmverslag is terug te zien op <https://youtu.be/-ew-blMDDrI>

Gevarieerd programma

De opdracht vroeg veel zelfwerkzaamheid van de leerlingen. Ze moesten in kleine groepjes onderzoek doen, verslagen maken, monumenten bezoeken en daar informatie opdoen. Per klas werd het forteiland Pampus bezocht. Daar konden de leerlingen zien wat er op het eiland allemaal gedaan is en wordt om zelfvoorzienend te zijn.

In een workshop techniek onder leiding van energiecoaches werd in groepjes het digitale

energiespel gespeeld. Leerlingen volgden de belevenissen van een familie thuis en kregen vragen over de mogelijkheden in en om huis zuiniger om te gaan met energie. Tevens werden proeven gedaan. Het verschil meten in het stroomverbruik van een gloeilamp en ledlamp. Een watersproeier, werkend op zonnepanelen, werd bijvoorbeeld aangelegd. In een creatieve workshop, gegeven door Uiten Creatieve Educatie, werd door de leerlingen een aantal besparingsmogelijkheden voor hun gebouw voorgesteld en creatief uitgewerkt, zodat ze die zichtbaar konden presenteren.

Veldwerk

Met de kennis en ervaring opgedaan op het eiland Pampus en de workshops gingen de leerlingen aan de slag met 'hun' monument. Allereerst werd op internet gezocht naar de wetenswaardigheden van het gemeentehuis, de Tindalvilla, de Spiegelkerk, het Filmhuis, de Wilhelminakerk en kinderdagverblijf Bommelburcht. Vanuit school hadden ze een vragenlijst met suggesties meegekregen, maar zelf zien en de betrokken medewerkers van het monument ondervragen is toch het beste. Wat opviel is dat de telefoon en laptop gebruikt werden in plaats van pen en papier. De telefoon werd ingesproken, interviews opgenomen, foto's en filmpjes gemaakt en het internet afgespeurd. Duidelijk werd dat monumenten van zichzelf al duurzaam zijn. Ze gaan heel lang mee en kunnen mee veranderen met de tijd. Zo dateert bijvoorbeeld het filmhuis aan de Brediusweg uit 1926. Eerst in gebruik als delicatessenzaak, in de jaren '80 omgevormd tot jongerencentrum en sinds 2008 in gebruik als

Filmhuis Bussum. Wel bleek het erg moeilijk, vanwege die monumentenstatus, het gebouw aan te passen en te verduurzamen. Hierbij speelt ook dat de eigenaar, de gemeente Gooise Meren, de kosten voor die maatregelen moet dragen, terwijl de huurder profijt heeft van die energiebesparing.

Hans Hoes is voorzitter van de Stichting Omgevingseducatie Gooi, Vecht en Eemstreek

De stichting Omgevingseducatie Gooi, Vecht- en Eemstreek zet zich in om scholen, kinderen en jongeren te betrekken bij de thema's en de toekomst van de eigen leefomgeving. De focus ligt hierbij op kennis, betrokkenheid, beleving en de rol die kinderen en jongeren zelf kunnen spelen. OGVE werkt aan deze missie door middel van educatieve onderwijsprojecten vanuit drie pijlers: natuur, duurzaamheid en cultureel erfgoed.

**OMGEVINGS
EDUCATIE**
Gooi, Vecht- en Eemstreek

◀ Leerlingen tijdens de prijsuitreiking door burgemeester Ter Heegde.

